

RAADSVOORSTEL MET BESLUIT

Raadsvergadering	: 15-12-2025
Agendapunt	:
Onderwerp	: Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036
Portefeuillehouder	: Durk Durksz

Beetsterzwaag, 04-11-2025

Voorstel

1. Het Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 – “Rûch is it nije kreas” vast te stellen.

Inleiding

Eind 2023 bij de behandeling van de begroting 2024 heeft uw raad het college verzocht om een actieplan Biodiversiteit op te stellen. Vervolgens is tijdens een informatieve raadsbijeenkomst op 4 maart 2024 met u het plan van aanpak en de afbakening van het biodiversiteitsplan besproken. Aangegeven is dat het plan zich in eerste instantie richt op de gemeentelijke organisatie en de gemeentelijke eigendommen.

Het biodiversiteitsplan (bijlage 1) kent een gebiedsgerichte aanpak met een driedeling; onze dorpen (verstedelijkt gebied, groen en water), het buitengebied (wegen, watergangen en overige gemeentelijke eigendommen) en het overige buitengebied (agrarisch en natuurgebieden). In onze dorpen ligt het accent op een verdere vergroening van de leefomgeving, natuurinclusieve maatregelen en het versterken van verbindingen met het buitengebied. Langs wegen en watergangen worden betere ecologische verbindingen gerealiseerd via bijvoorbeeld kruidenrijkere bermen, houtsingels en natuurlijke oevers. Het gevarieerde landschap van de gemeente Opsterland biedt kansen voor herstel van de biodiversiteit in samenwerking met terreinbeherende organisaties.

Begin september hebben wij u schriftelijk geïnformeerd over de terinzagelegging van het ontwerp-biodiversiteitsplan. De inspraakperiode is geëindigd en van de inspraakreacties is een eindverslag opgesteld (bijlage 2). Het biodiversiteitsplan is op enkele punten verduidelijkt en/of aangevuld.

Beoogd effect en/of resultaat

De gemeente Opsterland wil biodiversiteitsverlies ombuigen naar herstel en versterking van de biodiversiteit. Daarom is dit biodiversiteitsplan opgesteld. Het biodiversiteitsplan vormt het beleidskader en sluit aan op de Omgevingsvisie 2023 en het coalitieakkoord 2022-2026 ‘Mei-inoar Foarút’. Het is de bedoeling om in 10 jaar tijd meer biodiversiteit in onze dorpen te hebben. Ook wordt in bestaande wijken en buurten de leefbaarheid vergroot door verder te vergroenen met bomen en struiken. Dit doen we volgens de 3-30-300 regel.

Argumenten

1.1 Het Biodiversiteitsplan werkt aan de hand van vier doelstellingen aan de ambitie.

Gemeente Opsterland streeft naar een duurzame en gezonde leefomgeving waarin biodiversiteit een centrale rol speelt. Het is daarom onze ambitie om de biodiversiteit te behouden, te herstellen en te versterken door hiervoor voorwaardenscheppend bezig te zijn. De doelstellingen van het biodiversiteitsplan zijn:

- We vergroten de soortenrijkdom en verminderen de kwetsbaarheid van populaties door betere voorwaarden te scheppen.
- Bodem, water en landschap zijn sturende uitgangspunten bij het inrichten en beheren van de leefomgeving.
- We herstellen en versterken bestaande groenblauwe structuren en stimuleren uitbreiding hiervan.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen zetten we in op het versterken van biodiversiteit met een goede vertaling in projecten en werkzaamheden.

Gezamenlijk zorgt dit ervoor dat wordt voldaan aan de vier behoeften van soorten: voedsel, voortplanting, veiligheid en verplaatsing en daarmee de versterking van biodiversiteit.

1.2 *Hiermee wordt invulling gegeven aan de opdracht van uw raad.*

Het Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 – Rûch is it nije kreas” vormt het beleidskader om natuur en biodiversiteit in onze gemeente te borgen en uit te breiden. Met dit beleidskader dragen we bij aan doelstellingen rond natuur en biodiversiteit, zoals benoemd in de Omgevingsvisie.

1.3 *Er ligt een beleidskader waarmee verdere stappen gezet worden om de biodiversiteit te vergroten.*

Een uitgangspunt voor het biodiversiteitsplan is de nulmeting, die dit jaar is uitgevoerd. Hiervoor is de meetlat biodiversiteit van IPC Groene Ruimte gebruikt. Op basis van deze gegevens is een uitgangssituatie bepaald. De in het plan genoemde doelstellingen geven richting aan het borgen van de bestaande biodiversiteit en aan het herstel en de versterking ervan bij gemeentelijke planvorming en werkzaamheden. Dit beleidskader biedt daarbij duidelijkheid voor de uitvoering.

1.4 *Er is draagvlak voor het biodiversiteitsplan.*

Diverse belanghebbenden hebben een inspraakreactie ingediend, die te vinden zijn in het eindverslag. Op een aantal punten heeft een verduidelijking plaatsgevonden. Zo is onder andere de keuze voor het gebruik van de meetlat biodiversiteit onderbouwd. Verder blijkt, dat er breed draagvlak voor het biodiversiteitsplan is.

Kanttekeningen

1.1 *Er zijn soms tegenstellende reacties van belanghebbenden.*

Zowel vanuit de landbouw als natuurverenigingen is gereageerd. Hun reacties komen niet altijd overeen, waardoor vanuit de gemeente de keuze gemaakt die het meest recht doet aan de ambitie van het biodiversiteitsplan.

1.2 *Het biodiversiteitsplan gaat niet over het gehele Opsterlandse grondgebied.*

De keuze om in te zetten op de gemeentelijke openbare ruimte en eigendommen is een middenweg tussen ambitie en haalbaarheid. Het is de bedoeling om in overleg met de agrarische sector en terrein- en natuurbeherende organisaties de biodiversiteit van Opsterland later met hen op te pakken.

1.3 *Biodiversiteitsmaatregelen vragen soms extra investeringen bij uitvoering.*

Biodiversiteitsmaatregelen kunnen in sommige gevallen leiden tot hogere kosten in zowel de planvorming als de uitvoering. Door biodiversiteit vanaf het begin mee te nemen in het ontwerp en de uitvoering, wordt het een vanzelfsprekend onderdeel van duurzame gebiedsontwikkeling, in plaats van een aanvullende post. Wanneer er niet voldoende budget is, zal dit via de perspectiefbrief aangevraagd worden.

Middelen

Dit advies heeft voor het vaststellen van het Biodiversiteitsplan geen financiële consequenties. Na vaststellen van het biodiversiteitsplan wordt het uitvoeringsprogramma, gericht op verschillende thema's en acties, opgesteld en met u gedeeld. De kosten hiervan worden in eerste instantie betaald uit het resterende budget voor het opstellen van het biodiversiteitsplan.

SDG's

Biodiversiteit ondersteunt meerder SDG's. De belangrijkste zijn:

- SDG 15 – Leven op het land; richt zich op bescherming, herstel en duurzaam gebruik van ecosystemen, bossen en biodiversiteit. Doelstellingen omvatten het stoppen van verlies aan biodiversiteit en het beschermen van bedreigde soorten.
- SDG 11 - Duurzame steden en gemeenschappen; biodiversiteit in stedelijke gebieden verhoogt leefbaarheid, verkoeling, waterbeheer en recreatie. En een groene infrastructuur draagt bij aan klimaatadaptatie en welzijn.
- SDG 13 - Klimaatactie; biodiverse landschappen, zoals veengebieden en bossen, slaan koolstof op en helpen klimaatverandering te beperken. Ook maakt biodiversiteit ecosystemen veerkrachtiger tegen klimaatverandering.

Evaluatie

Halverwege de looptijd van het biodiversiteitsplan zal in 2030 een brede evaluatie plaatsvinden, waarover wij u zullen informeren. Wanneer er tussentijds veranderingen plaatsvinden of mooie resultaten behaald worden, houden wij u ook op de hoogte.

Bijlagen

1. Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 – “Rûch is it nije kreas”.
2. Eindverslag inspraak voorontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036.

Burgemeester en wethouders van de Gemeente Opsterland,

De secretaris,

De burgemeester,

Sandra van 't Hooge

Andries Bouwman

Team	: Klimaat & Leefomgeving
Behandelend ambtenaar	: Marieke Tiekink
Telefoonnummer	: 0682674887
Emailadres	: marieke.tiekink@opsterland.nl

Ontwerp raadsbesluit

Raadsvergadering : 15-12-2025
Agendapunt :
Onderwerp : Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036

De raad van de Gemeente Opsterland,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 04-11-2025,

besluit:

1. Het Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 – “Rûch is it nije kreas” vast te stellen

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland van 15-12-2025.

De griffier,

De voorzitter,

Laura Meijer

Andries Bouwman